

Projecte Tractor Barcelona Garantia Social

Conferència 2017

Garantir la cobertura de les necessitats essencials

Dimarts 30 de maig de 2017
UPF - Barcelona School of Management

acord Ciutadà

1. Presentació

El present document pretén descriure el desenvolupament de la **Conferència "Garantir la cobertura de les necessitats essencials"** que va tenir lloc el dimarts 30 de maig de 2017, de 9.00 a 14.00 hores, a la UPF Barcelona School of Management (C/ Balmes 132 – 134).

La Conferència va ser impulsada pel projecte tractor Barcelona Garantia Social de l'Acord Ciutadà, que pretén garantir a les persones o famílies de la ciutat la cobertura de les principals necessitats bàsiques o vitals en relació al dret a l'alimentació, a una temperatura adequada per al seu habitatge o accés als subministraments bàsics amb criteris de dignitat.

Van participar
172 persones
representants de les
entitats, organismes
públics i organitzacions
membres

L'acte, al qual van assistir 172 persones, va ser una conferència adreçada al **personal tècnic, directiu i voluntari de les entitats socials de la ciutat i als serveis municipals** que treballen a Barcelona per garantir la cobertura de les necessitats essencials de les persones.

Es van presentar els diversos treballs elaborats pel Grup d'impuls i seguiment del Projecte Tractor Barcelona Garantia Social, focalitzant-se d'una manera especial en l'àmbit del dret a l'alimentació.

Durant l'acte es va animar a participar al conjunt de membres de l'Acord a través de Twitter i Facebook mitjançant el la etiqueta #BCNinclusiva mencionant @AcordCiutada

acord Ciutadà

2. Objectius

La Conferència 2017 va tenir com a **principals objectius**:

1. Compartir criteris i coneixements entre els diferents serveis municipals i de les entitats socials en l'àmbit de la garantia de les necessitats essencials.
2. Presentar els mapes i els resultats de les recerques de recursos elaborades pel projecte tractor en relació a:
 - El dret a l'alimentació.
 - El dret als subministraments bàsics.
 - El dret als productes no alimentaris i serveis de primera necessitat.
3. Presentar i debatre la proposta de "Criteris per avançar cap a un model per garantir el dret a l'alimentació adequada a la ciutat de Barcelona" per tal de compartir criteris de consens de ciutat, definir accions concretes i prioritzar.
4. Promoure la reflexió i debat per avançar en noves formes d'organització per treballar de manera més coordinada i més complementària.

acord Ciutadà

3. Desenvolupament de l'acte

La Conferència va ser conduïda per Emília Pallàs, cap de Participació Social de l'Àrea Drets Socials de l'Ajuntament de Barcelona.

Hora	Programa
09:00	Acollida i lliurament de la documentació
09:30	Benvinguda Laia Ortiz , Tinenta d'Alcaldessa de Drets Socials i presidenta de l'Acord Ciutadà
09:45	Presentació dels mapatges i recerques del Projecte Tractor Toni Vinagre , Creu Roja a Barcelona Patrici Hernández , Institut Municipal de Serveis Socials Juli Carrere , Associació Benestar i Desenvolupament Àgata Miquel , Fundació Formació i Treball - Roba Amiga
10:30	Presentació dels "Criteris per avançar cap a un model per garantir el dret a l'alimentació adequada a la ciutat de Barcelona" Albert Sales , Tinença de Drets Socials Mercè Vidal , Nutrició Sense Fronteres Toni Vinagre , Creu Roja a Barcelona Mariona Ortiz , Fundació Banc de recursos Mercè Darnell , Càritas Diocesana de Barcelona Lluís Fatjó-Vilas , Fundació Banc dels Aliments
11:15	Pausa - cafè
11:45	Grups de treball <ul style="list-style-type: none">El dret a l'alimentació.El dret als subministraments bàsics (energètics i hídrics).El dret als productes i serveis de primera necessitat no alimentaris.
13:30	Posada en comú: Mireia Barba , Associació d'Espigoladors; Elena Carrillo , Facultat de Ciències de la Salut Blanquerna, Lourdes Herruz , Departament d'Atenció a Persones Vulnerables Joana Curto , Institut Municipal de Serveis Socials Emília Català , Associació Cívica La Nau
	Cloenda Jordi Sánchez , Gerent de l' Institut Municipal de Serveis Socials

acord

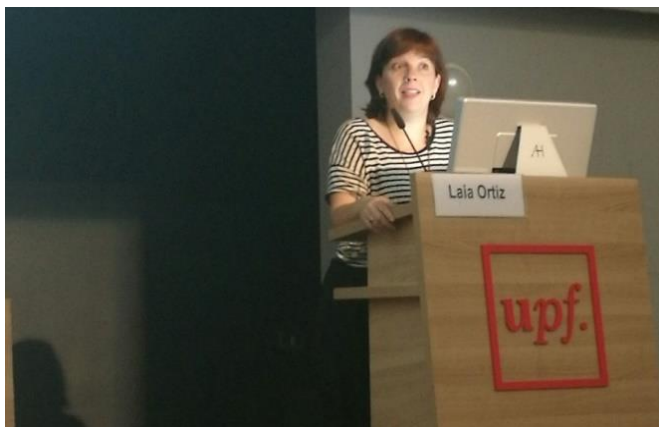
Benvinguda

La cobertura de les necessitats bàsiques és un objectiu molt clar, que necessita un treball constant, a base de compartir experiències, i debatre sobre com avançar cap aquesta fita.

Els documents que es presenten a la Conferència són fruit de la reflexió i l'intercanvi en el marc del projecte tractor Barcelona garantia Social de l'Acord Ciutadà, per avançar en l'acompanyament i l'empoderament de la ciutadania i garantir el dret a les necessitats essencials.

Les últimes xifres que han sortit respecte les necessitats bàsiques són alarmants i fan visible un Estat que no protegeix ni dona solució a moltes de les problemàtiques actuals. És aquí on entra en escena el teixit social de la ciutat, que acompanya i empodera les persones.

Jornades de reflexió com aquesta conferència enriqueixen i donen l'espai per pactar una millor línia de treball per aconseguir la garantia de drets.

Laia Ortiz, tinenta d'Alcalde de Drets Socials i Presidenta de l'Acord Ciutadà.

**“ Hem d’obrir
l’espectre de com
garantir les
necessitats ”**

Presentació

dels mapatges i recerques del Projecte Tractor

En Toni Vinagre va presentar els principals objectius del Projecte Tractor: garantir a les persones o famílies de la ciutat la cobertura de les principals necessitats bàsiques o vitals en relació al dret a l'alimentació, a una temperatura adequada per al seu habitatge o accés als subministraments bàsics amb criteris de dignitat.

Es va presentar també el conjunt de documents, treballs i recerques elaborades en el marc del Grup d'Impuls i Seguiment del Projecte Tractor per tal de poder compartir el treball realitzat.

- Un mapatge dels recursos alimentaris a la ciutat de Barcelona i l'anàlisi d'aquests recursos.

- El document "Criteris per avançar cap a un model per garantir el dret a l'alimentació adequada a la ciutat de Barcelona".

- Un mapatge dels recursos en l'àmbit del dret als subministraments bàsics (energètics i hídrics) de la ciutat.

- Un recull dels recursos de salut no coberts per la seguretat social.

- Un recull dels bancs de productes no alimentaris i punts de distribució de roba.

El conjunt de documents es poden consultar a la [pàgina web](#) del projecte tractor Barcelona Garantia Social.

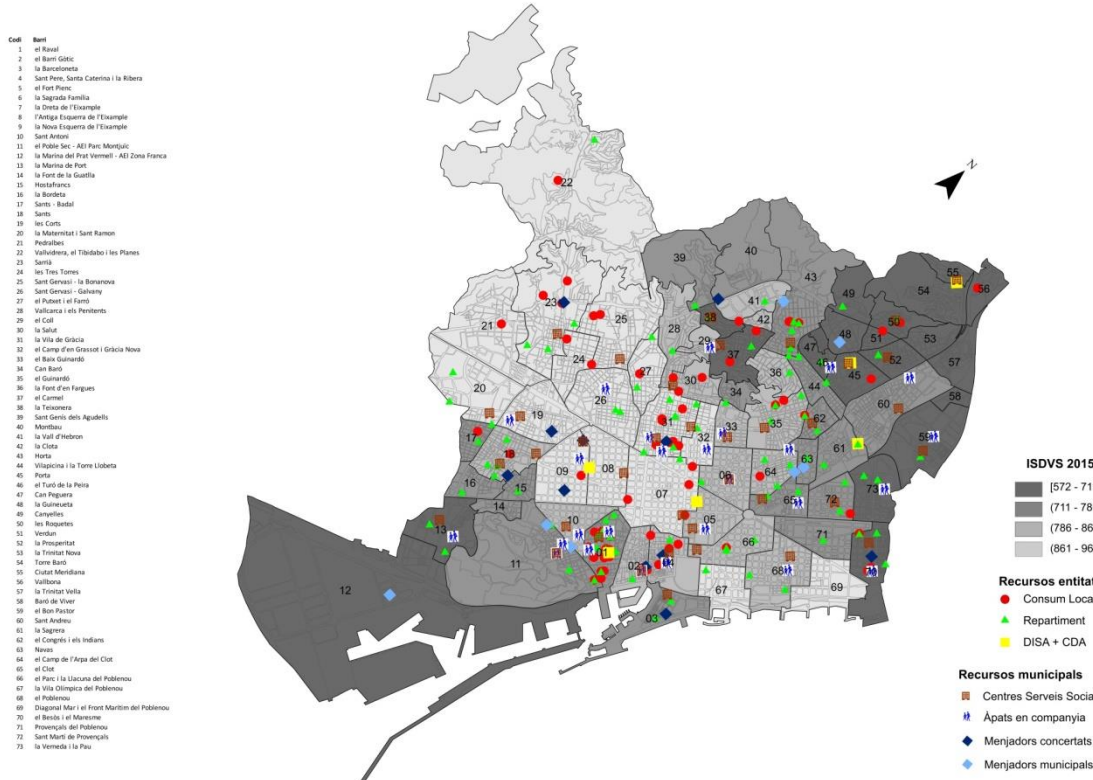
Àgata Miquel, Fundació Formació i Treball - Roba Amiga
Toni Vinagre, Creu Roja a Barcelona.
Patrici Hernández, Institut Municipal de Serveis Socials.
Juli Carrere, Associació Benestar i Desenvolupament.

Presentació dels mapatges i recerques del Projecte Tractor (II)

En **Patrici Hernández**, de l'Institut Municipal de Serveis Socials, va presentar els mapatges de punts de consum i de distribució d'aliments elaborats l'any 2016.

Va presentar també els principals resultats d'una **enquesta realitzada l'any 2016** a les 178 entitats relacionades amb recursos alimentaris a la ciutat, on es van recollir dades referents a:

- Distribució territorial dels recursos.
- Tipologia d'entitats.
- Serveis alimentaris oferts.
- Tipus d'aliments distribuïts.
- Equipaments.
- Mètodes de distribució.

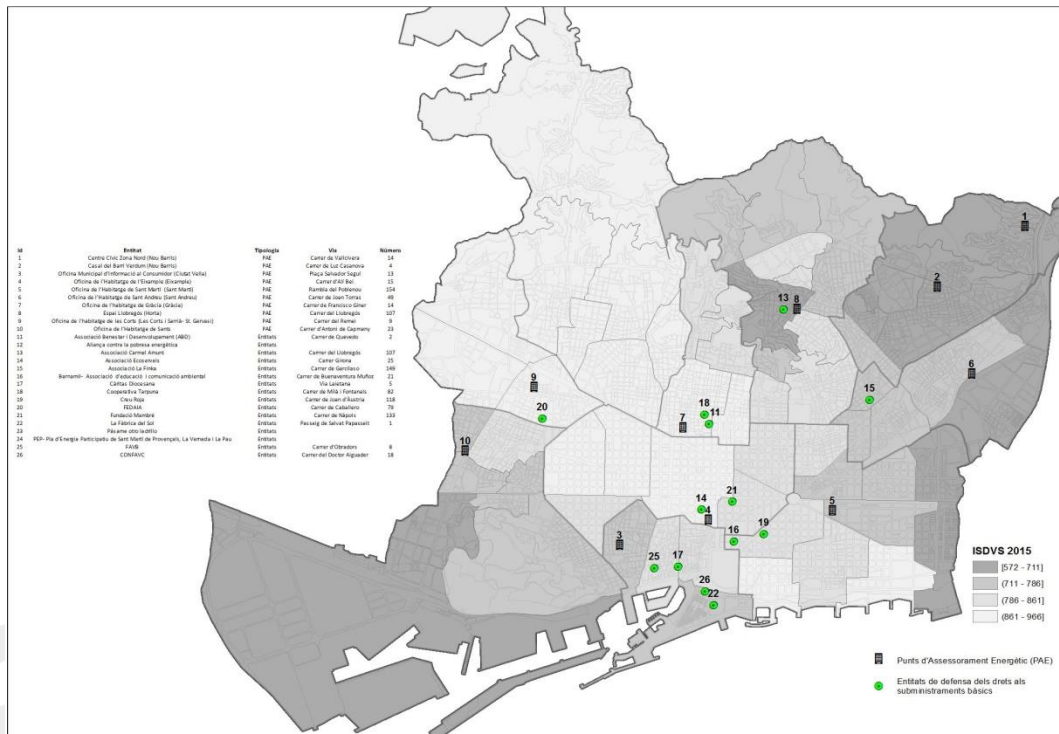

Presentació dels mapatges i recerques del Projecte Tractor (III)

En **Juli Carrere**, de l'Associació de Benestar i Desenvolupament, va presentar el **recull de recursos pel dret al subministrament bàsic energètic i hídrics**.

Concretament va recordar els punts d'assessorament energètic de la ciutat de Barcelona i el mapa de recursos d'entitats de la ciutat que actuen en l'àmbit dels drets als subministraments bàsics.

Finalment, va explicar als assistents el pla d'Ocupació per reduir la pobresa energètica i la creació de la xarxa per detectar casos de pobresa energètica

Presentació dels mapatges i recerques del Projecte Tractor (IV)

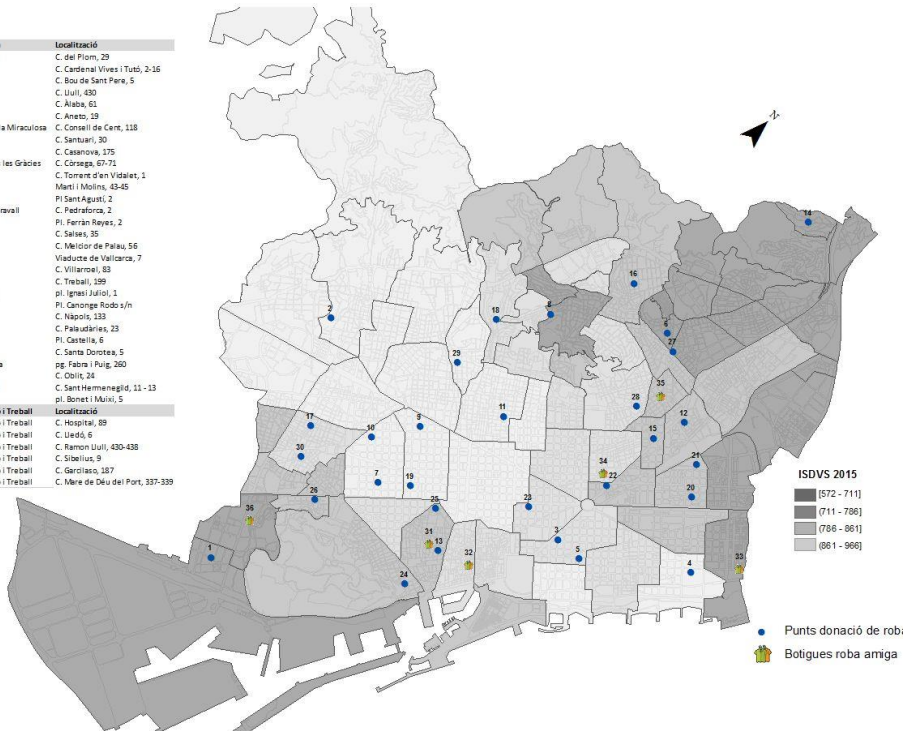
L'Àgata Miquel, de la Fundació Formació i Treball-Roba Amiga, va explicar els resultats d'una primera anàlisi dels bancs de productes no alimentaris a la ciutat i va mostrar el mapa amb els punts de distribució de roba, que podem observar sota aquestes línies.

En total, s'han comptabilitzat 6 botigues de Botiga amiga de Formació i Treball i 30 punts de donació de roba.

En **Toni Vinagre**, de Creu Roja a Barcelona, va concloure la primera taula explicant el recull dels recursos vinculats a necessitats en salut no cobertes per la seguretat social a Barcelona.

En l'explicació va detallar els recursos lligats a l'adaptació de la llar de persones grans, recursos relacionats amb l'àmbit farmacèutic, recursos odontològics, recursos vinculats a l'oftalmologia i recursos auditius.

Punts de donació de roba	Localització
1	Associació Cívica La Nau
2	Caputxins Sarrià
3	Creu Roja a Barcelona
4	Formació i Treball
5	Fundació IRE5
6	Mare de Déu de Fátima
7	Mare de Déu de la Medalla Miraculosa
8	Mare de Déu del Coll
9	Mare de Déu del Pilar
10	Maria Millemare de totes les Gràcies
11	Parcs Trinitaris
12	Parròquia Crist Rei
13	Parròquia Sant Agustí
14	Parròquia Sant Bernat Claravall
15	Sant Joan Bosco
16	Sant Joan d'Herbe
17	Sant Joan M. Vianny
18	Sant Jordi
19	Sant Josep Oriol
20	Sant Lluís Gonzaga
21	Sant Martí de Provençals
22	Sant Martí del Clot
23	Sant Oleguer
24	Sant Pere Claver
25	Sant Pere Nolasc
26	Santa Dorotea
27	Santa Eulàlia de Vilapicina
28	Santa Isabel d'Aragó
29	Santa Joaquina Valedona
30	Santa Maria de Sants
Botiga amiga de Formació i Treball	Localització
31	Botiga amiga de Formació i Treball
32	Botiga amiga de Formació i Treball
33	Botiga amiga de Formació i Treball
34	Botiga amiga de Formació i Treball
35	Botiga amiga de Formació i Treball
36	Botiga amiga de Formació i Treball
37	Botiga amiga de Formació i Treball

Presentació

“Criteris per avançar cap a un model per garantir el dret a l’alimentació adequada a la ciutat de Barcelona”

Lluís Fatjó-Vilas, Fundació Banc dels Aliments
Mercè Darnell, Càritas Diocesana de Barcelona
Toni Vinagre, Creu Roja a Barcelona
Albert Sales, Tinença de Drets Socials
Mercè Vidal, Nutrició Sense Fronteres
Mariona Ortiz, Fundació Banc de recursos

A la Conferència es va presentar la proposta de criteris per garantir el dret a la alimentació adequada a Barcelona.

Aquest treball ha estat elaborat en base al testimoni de representants de diverses organitzacions socials i de l’administració amb responsabilitats i/o experiència en l’àmbit alimentari a Barcelona, recollit a través de 16 entrevistes en profunditat. A més a més, el document ha estat àmpliament debatut en el marc del grup d’impuls i seguiment del projecte tractor per tal d’aconseguir un text àmpliament compartit, que reculli les orientacions i criteris per avançar en la garantia del dret a una alimentació adequada a la ciutat.

El document va ser presentat per diverses persones en representació de diferents organitzacions membres del Projecte Tractor.

En primer lloc, es va exposar el conjunt d’estratègies que actualment existeixen a la ciutat per garantir el dret a l’alimentació; tot seguit, es va fer especial èmfasi a l’impacte de la crisi en l’alimentació saludable; en tercer lloc, es presentaren els criteris clau. Finalment, es van proposar els acords elaborats per tal de que es puguin tractar en els grups de treball.

“ *Per les persones és molt dur que els hi condicionem i fiscalitzem l’alimentació. Destruïm l’autonomia personal* ”

Presentació

Estratègies per a garantir el dret a l'alimentació

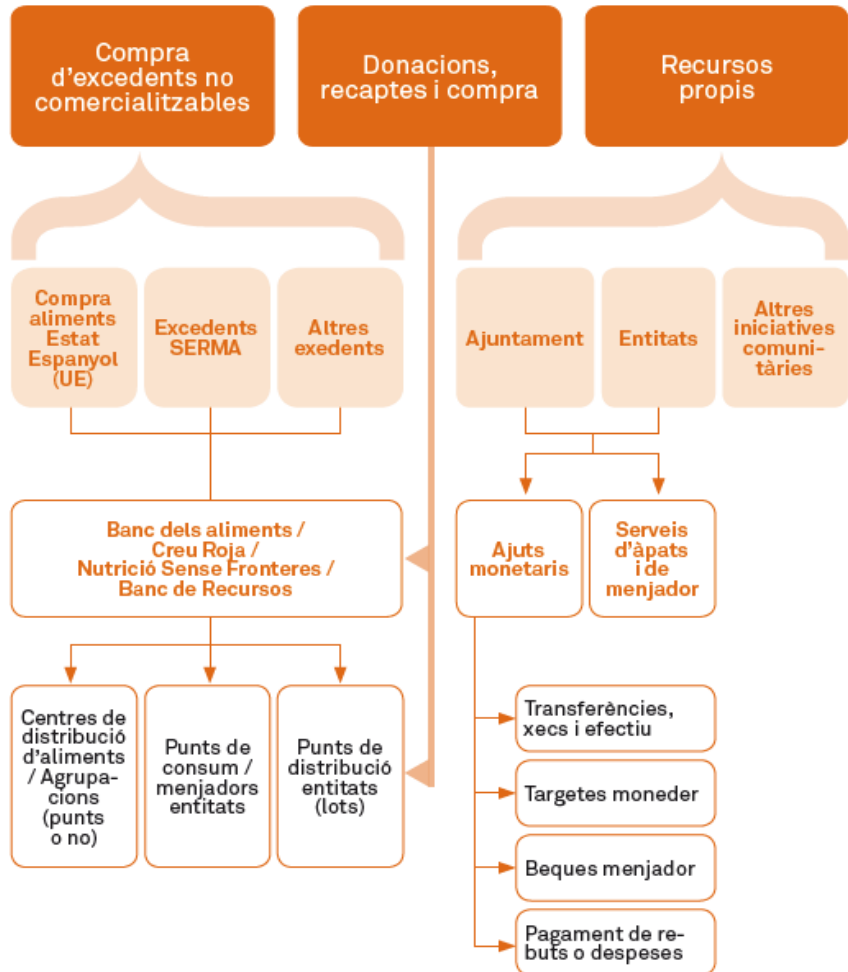
L'**Albert Sales**, de la tinença de Drets Socials, va explicar el procés de elaboració del document i els seus objectius.

A continuació, va explicar que, considerant que a Barcelona no hi ha recursos universals de rendes per garantir la cobertura de les necessitats bàsiques de les persones, s'intenta garantir el dret a l'alimentació amb recursos procedents de diferents fonts.

El resultat és un mapa fragmentat, tant d'actors com d'ajuts i serveis que es proporcionen.

Concretament, va presentar el circuit actual per garantir el dret a l'alimentació, que podeu trobar a la dreta d'aquestes línies.

Circuit actual per garantir el dret a l'alimentació a Barcelona:

acord Ciutadania

Presentació

L'impacte de la crisi en l'alimentació saludable

La **Mercè Vidal**, de Nutrició Sense Fronteres, va analitzar la problemàtica actual, entesa com una manca d'alimentació de qualitat, i les conseqüències d'aquesta. En aquest sentit, el 49,3% de la població catalana (18 a 74 anys) té excés de pes; essent superior entre les persones en situació de vulnerabilitat (ESCA, 2015).

La crisi ha augmentat la dificultat de la planificació i compra i la inseguretats alimentària.

En addició, va alertar que la distribució dels aliments dificulta la possibilitat de les famílies de seguir una dieta basada en els seus costums, culturals i creences, i que la pobresa s'ha fet més severa i estesa.

En afegit, va destacar finalment que les respostes que es donen a persones en situació de pobresa són fragmentades.

Presentació

criteris clau

La **Mariona Ortiz** i **en Toni Vinagre**, de la Fundació Banc de Recursos i de la Creu Roja a Barcelona respectivament, van explicar els criteris clau del document que es presentava "*Criteris per avançar cap a un model per garantir el dret a l'alimentació adequada a la ciutat de Barcelona*". Aquests són:

1. Diferenciar conceptualment i estratègicament l'excés alimentari, el malbaratament i política de reducció de la pobresa.

2. Reduir el malbaratament alimentari.

3. Promoure la màxima normalització i inclusió.

4. Donar respostes integrals i globals.

5. Garantir la suficiència d'ingressos de la ciutadania.

6. Promoure l'autonomia i l'empoderament de les persones.

7. Promoure el consum de proximitat.

8. Garantir el dret a l'alimentació saludable.

9. Creació d'ocupació i inserció sociolaboral.

Acord Ciutadà

Presentació

Propostes acordades

A continuació, es van presentar les propostes acordades del document "Criteris per avançar cap a un model per garantir el dret a l'alimentació adequada a la ciutat de Barcelona". Aquestes són en funció de dos criteris clau:

- Desenvolupar l'abordatge integral, inclusiu i normalitzat del dret a l'alimentació, que promogui l'autonomia i l'apoderament de les persones.
- Afrontar el malbaratament avançant en la reorientació de les polítiques d'aprofitament alimentari.

En relació amb primer criteri clau, la **Mercè Darnell** de Càritas Diocesana de Barcelona va presentar les següents propostes:

1. Promoure la transferència de rendes no condicionades i l'ús de la targeta solidària.
2. Crear espais comunitaris multifuncionals on cuinar i conservar aliments de forma compartida.
3. Ajustar i revisar el model de menjadors socials.
4. Posicionar-se en contra dels punts de donacions de menjar al carrer.
5. Impulsar un treball en xarxa amb el conjunt de sectors implicats en l'alimentació de la ciutat.
6. Recomanar la revisió del sistema d'aplicació del Fons d'Ajuda Europeu a les persones més Desafavorides (FEAD).
7. Impulsar projectes de coproducció públicoprivats, que s'estan desenvolupant amb èxit.

Presentació

Propostes acordades

Posteriorment, en **Lluís Fatjó-Vilas**, de la Fundació Banc dels Aliments, va presentar les propostes acordades del document "Criteris per avançar cap a un model per garantir el dret a l'alimentació adequada a la ciutat de Barcelona", en relació amb el segon criteri clau, "*Fer front al malbaratament avançant en la reorientació de les polítiques d'aprofitament alimentari*":

1. Promoure un posicionament en relació al projecte de llei sobre malbaratament alimentari de la Generalitat.

2. Sensibilitzar i promoure la lluita contra el malbaratament.

3. Desenvolupar i ampliar iniciatives i bones pràctiques en l'àmbit de l'aprofitament alimentari.

4. Aprofitar el valor nutritiu de les minves produïdes, un cop fet el màxim esforç per minimitzar-les.

acord Ciutadà

Grups de treball

Amb l'objectiu de poder debatre els documents presentats, fer aportacions, definir i prioritzar els temes més importants a impulsar a la ciutat i reflexionar sobre com es pot promoure una millor coordinació a la ciutat, es van realitzar cinc grups de treball diferents.

Tres grups per treballar el dret a l'alimentació, un altre per debatre en relació als subministraments bàsics, i un darrer per treballar l'àmbit dels productes i serveis no alimentaris de primera necessitat.

La dinàmica grupal va constar d'una **primera part** de treballar i debatre els documents presentats i proposar-hi canvis.

I, d'una **segona part** on es va reflexionar entorn com promoure una millor coordinació a la ciutat entre els diversos agents que impulsen accions per garantir la cobertura de les necessitats bàsiques.

Totes les aportacions realitzades per escrit van ser recollides i es poden trobar a continuació:

- **Dret a l'alimentació**, consulteu les aportacions [aquí](#).
- **Dret als subministraments bàsics (energètics i hídrics)**, consulteu les aportacions [aquí](#).
- **Dret als productes i serveis de primera necessitat no alimentaris**, consulteu les aportacions [aquí](#).

Grups de treball: Conclusions (I)

Es va donar la paraula a les diverses persones portaveus dels 5 grups perquè de forma molt breu, a mode de titulars, exposessin els temes més destacats dels diversos grups.

En primer lloc, va intervenir la **Mireia Barba** de l'Associació Espigoladors, l'**Elena Carrillo** de la Facultat de Ciències de la Salut Blanquerna i la **Lourdes Herruz** del Departament d'Atenció a Persones Vulnerables, les portaveus dels tres grups en els que es va tractar el **dret a l'alimentació**.

Aquests grups van obtenir com a principals conclusions la necessitat d'avançar en la reducció de la distribució en espècie i anar cap a una distribució en forma de renda, tendint a l'empoderament de les persones i la seva sobirania alimentària, reduint el control que s'exerceix sobre aquestes.

A més a més, es detectà la importància de la formació educativa com a aspecte clau en la promoció de valors cívics, de solidaritat i d'una alimentació saludable.

Un altre aspecte que es va anar repetint a tots els grups de treball de 'Dret a l'alimentació' és la necessitat de considerar les diferents cultures alimentàries de les persones. També van aparèixer idees per canalitzar les persones que volen participar en tasques solidàries cap a accions que empoderin les persones, menys assistencialistes, i de relació més horitzontal. Tot plegat mitjançant un treball en xarxa i un millor coneixement de les entitats.

Finalment, es va apostar per donar major visibilitat i protagonisme a les famílies en aquest procés que estem desenvolupant.

Mireia Barba, Associació Espigoladors
Elena Carrillo, Facultat de Ciències de la Salut
Blanquerna
Lourdes Herruz, Departament d'Atenció a
Persones Vulnerables

Grups de treball: Conclusions (II)

La **Joana Curto**, de l'Institut Municipal de Serveis Socials, va presentar les conclusions del grup sobre el **dret als subministraments bàsics**. Són la manca de serveis i entitats que garanteixin el dret a l'energia, la necessitat de trencar l'oligopoli i les males praxis de les operadores i donar veu a projectes alternatius.

A més, es va explicar que hi ha hagut un canvi molt important, els situacions no es veuen com a fets aïllats i problemàtiques familiars concretes sinó com a problemes de la societat, on tothom és ciutadà amb drets. S'entén que tots els agents del territori són agents de detecció i que l'habitatge, l'educació i la ocupació són temes transversals vinculats a la pobresa energètica.

L'**Emília Català**, de l'Associació Cívica La Nau, va exposar els resultats del grup del **Dret als productes i serveis de primera necessitat no alimentaris**.

En aquest grup es va detectar un dèficit en aquest àmbit i la dificultat de definir que és i que no és de primera necessitat.

Un exemple d'una gran mancança és el material escolar especialitzat o el lleure familiar.

També es va comentar el tema de la tarificació dels serveis públics i la necessitat de sensibilitzar a la societat de la importància dels productes no alimentaris per tal de millorar la qualitat de vida.

Joana Curto, Institut Municipal de Serveis Socials
Emília Català, Associació Cívica La Nau

Intervenció de cloenda

Jordi Sánchez. Gerent de l'Institut Municipal de Serveis Socials

S'ha de situar a les famílies com a posseïdores de drets, actors de la seva pròpia vida i no com a receptors o beneficiaris de les entitats.

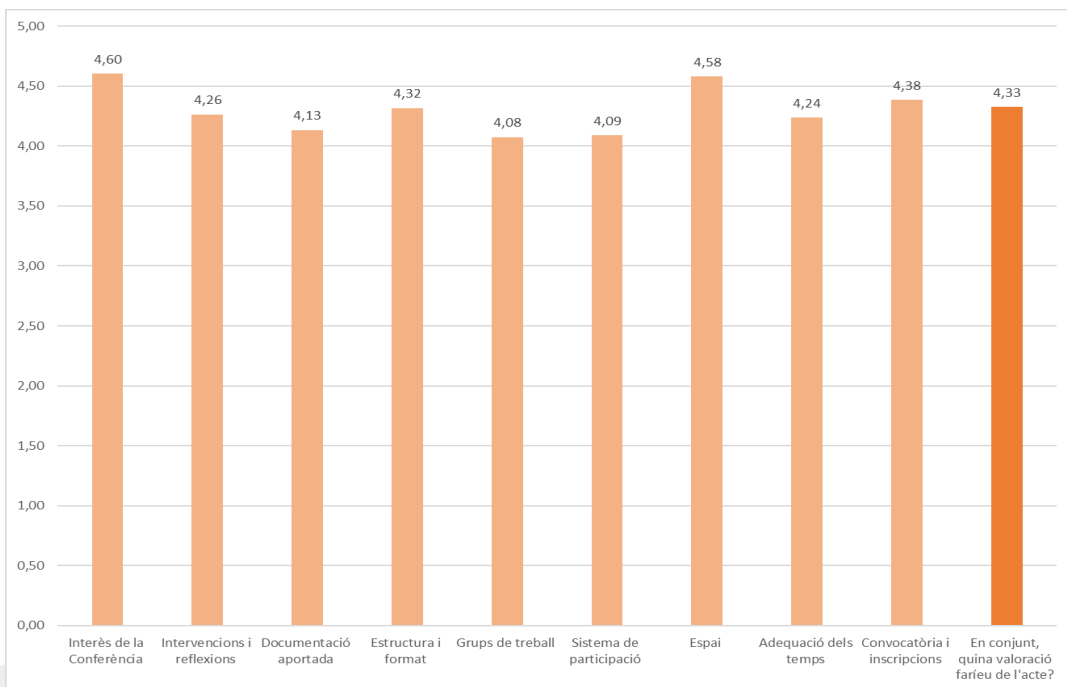
Això implica transformar el sistema que tenim, a base de consens i de destinar més recursos per a la garantia de drets.

Per aquest motiu, és tan important la feina i recorregut fet, una feina que no ha acabat avui, però que és un actiu molt important a considerar per poder tendir cap a la garantia de cobertura de les necessitats.

acord Ciutadà

4. Valoració de la conferència

El gràfic que presentem a continuació recull el resultat de l'avaluació de la Conferència 2017, realitzada a partir del formulari contestat pels assistents de la Conferència. En podem extreure les següents conclusions:

- El conjunt de la Conferència té una puntuació molt positiva, amb una mitjana de de 4,33 sobre 5.

- L'interès de la Conferència és l'ítem millor valorat, amb un 4,60 sobre 5.

- Altres aspectes molt ben valorats són l'espai (4,58), la convocatòria (4,38), l'estructura (4,32) i les intervencions i reflexions (4,26).

- En darrer lloc, la documentació aportada, els grups de treball i el sistema de participació també gaudeixen amb una alta puntuació, tal i com podem observar ens les dades a l'esquerra d'aquestes línies.

5. Documentació i informació d'interès

Programa de la Conferència 2017.

Document "Criteris per avançar cap a un model per garantir el dret a l'alimentació adequada a la ciutat de Barcelona."

Mapatge de recursos alimentaris a la ciutat de Barcelona.

Document "Recursos en l'àmbit del drets als subministraments bàsics (energètics i hídrics)"

Document "Recursos no coberts per la sanitat pública"

Document "Bancs de productes no alimentaris".

acord Ciutadà

6. Xarxes Socials

Mira't la galeria de fotografies a Flickr:

<https://www.flickr.com/photos/acordciutada/albums/72157684641251876>

Consulta l'Storify a Twitter de la Conferència:

<https://storify.com/AcordCiutada/conferencia-2017-garantir-la-cobertura-de-les-nece>

Benvinguda

acord Ciutada